

Üzleti információ a GPNTB-ben is

Az idők jele tőlünk keletre: az *Oroszországi Állami Nyilvános Tudományos-Műszaki Könyvtár*, nálunk is közismert nevén a GPNTB 1993 legelején külön szolgálatot létesített üzleti információk nyújtása céljából (*Kabinet delovoj informacii*).

Létezésének három éve alatt, konkrétan: 1993 és 1995 között gyors felfutás jellemezte az új (egyelőre ingyenes) szolgáltatást. Időközben állománya 2560 könyvtári egységről 11 795 egységre nőtt, a látogatások száma pedig 2560-ról 6992-re. Az 1993. évben használt 13 684 dokumentummal szemben 1995-ben 23 633 dokumentumot vettek igénybe a látogatók.

Gyűjtőköre: biznissz, menedzsment, vállalkozás; pénzügy; közgazdaságtan (irányítási reform, privatizálás); bankügy; tőzsde (tőkepiac, brókerek); kereskedelem, piac; jogi kérdések; biztosításügy; vámszabályok; belgazdasági tevékenység; referenzmunkák; ipari katalógusok.

Az iménti gyűjtőköri összetevőkből legnépszerűbbek a referenzmunkák (tájékoztató kiadványok), amelyek 1995-ben a használt irodalom 12,5%-át tették ki. Az irányítási reform és a privatizálás kérdései felőli érdeklődésről az állományforgalom közel 10%-a tanúskodott. A pénz- és bankügyi irodalom tette ki a használat 6,8, illetve 7%-át. A többi összetevő 5% alatti használatot ért el.

A gyűjtőköri összetevők 1994. és 1995. évi használatának abszolút számait összevetve megállapítható, hogy a jogi kérdések és a vámszabályok irodalmán kívül valamennyi szóban forgó szakcsoportban 1995-ben emelkedett az igénybevételi esetek száma, s kiugróan nagy arányban a biznissz–menedzsment–vállalkozás, az irányítási reform–privatizálás és a bankügy irodalmát illetően.

Sikerült azt is felderíteni, hogy miért csökkent a jogi kérdések és a vámügy iránti érdeklődés egy általános és nagymérvű használati boom körülményei közepette. Az ok nem más, mint hogy a vonatkozó szakcsoportok témakörében fejlett és online elérhető adatbázis kezdett működni („Konsul'tant”), amely magára vette a forgalom jelentős részét.

A használók között 1995-ben a legszámosabb kategória a tanulóké volt, s ők vezettek a használatban is. Őket a mérnökök követték. Harmadiknak az „egyebek” futottak be. Az említett kategóriák használói halmazbeli részesedése 37, 26 és 10%-os volt, és növekvő tendenciájú a két megelőző évhez képest.

A tanulókon egyetemi-főiskolai hallgatókat és felsőfokú tanfolyami látogatókat kell érteni. Használói részvételük és használati intenzitásuk egyaránt azt tanúsítja, hogy az országnak a piacgazdaságra való átmenetben nagy szüksége van üzleti szakemberekre. A mérnöki részvétel és érdeklődés második helye azzal magyarázható, hogy az új körülmények hatására a műszaki szakemberek mindinkább műszaki-üzleti szakemberekké válnak. Az „egyebek” a GPNTB-ben korábban alig-alig előforduló használókat, nem utolsósorban kis- és középvállalkozókat takar.

„A szolgálatban a használókkal való foglalkozás magas színvonalon folyik. Ez a munkatársaktól megköveteli, hogy képzettségüket folyamatosan tökéletesítsék.” A cikk – sajnos – nem közli, hogy hány munkatársra vonatkoznak az iménti minőségi elvárások.

/GOLOVANOVÁ, M.: *Prioritety v čtení delovoj literatury*. = *Biblioteka*, 12. sz. 1996. p. 30–33./

(Futala Tibor)

Hogyan hasznosíthatják a tajvani kis- és közepes vállalkozások a globális információs szolgáltatásokat, a hálózatokat, az információtechnológiát?

A számítógépesítés és a távközlés fejlődése következtében egyre inkább terjed a határ nélküli gazdaság és a globális falu eszméje. Egy-egy ország gazdasági fejlettsége közvetlen összefüggésben van információs infrastruktúrájának fejlettségével.

Tajvanon fontos szerepet játszanak a kis- és középvállalkozások (a továbbiakban KKV), ame-

lyek kevesebb mint 200 főt foglalkoztatnak; számuk 871 ezer, az összes ipari létesítmény 97%-a. Az információ jelentős hatással van rájuk; ma már lehetővé vált számukra, hogy versenyre keljenek akár a nagy monopóliumokkal is.

Az információtechnológia tehát elengedhetetlen előfeltétele lett a gazdasági növekedésnek. Az infrastruktúra kiépítése viszont beruházást, szak-

képzett munkaerőt igényel. Az ezzel kapcsolatos indulási beruházási költségek, a jelentős időigény és a kockázat mind visszatartják a KKV-kat attól, hogy ilyen fejlesztésre vállalkozzanak. Ezért lényeges számukra a kormányzat támogatása.

Az információtechnológia fejlesztése és népszerűsítése 1979-től szerepel a tajvani kormány programján. Egyrészt akkor jelentkeztek konkurensek a fejlődő országokból, másrészt bebizonyosodott, hogy a modern ipar hajtóerejét az információtechnológia jelenti, továbbá azt jósolták, hogy 2000-re az információtechnológia lesz a világ legszámottevőbb iparága. Tajvannak nem okozott nehézséget, hogy már meglévő kapacitását továbbfejlessze. A Gazdasági Tervezési és Fejlesztési Tanács Tudományos-Műszaki Programja keretében létrehozták a Tudományos-Műszaki Tanácsadó Csoportot. Megalapították továbbá az Információipari Intézetet, azzal a céllal, hogy segítse elő az információtechnológia hatékony használatát, növelje az információipar – az egyik fő exportágazat – versenyképességét.

1982-től sikeresen zajlik az információipar fejlesztési tervének megvalósítása, amely a hagyományos munkaigényes iparból tudás- és tőkeigényes ipart kíván teremteni. Eredményei a következőkben foglalhatók össze:

Megvalósult a távközlés modernizációja (költségvetése 4150 millió USD volt). Mára 140 ezer magasan képzett információtechnikai mérnök van az országban. Évente 750 millió dollárt fordítanak kutatásra-fejlesztésre és technológiatranszferre (264 milliót kormányzati, 486 milliót magánforrásból). A közigazgatás számítógépesítése 1145 millió dolláros költségvetéssel folyik. Az állam által létesített tudományos parkhoz eddig több mint 200 KKV csatlakozott, bevétele 1986 és 1993 között elérte a 4,5 milliárd dollárt. 18 ezer szakembernek helyet adó szoftverpark készül.

Az információtechnológia használatát Tajvanon kormányzati intézkedésekkel ösztönzik az élet minden területén, és sokat tett ez ügyben az oktatás és a szakképzés is. Mára az információtechnológia elterjedtsége felülmúlja a fejlett országok mutatóit is.

Tajvan a világ egyik legjelentősebb PC-gyártója. 1986 és 1993 között az átlagos növekedési ütem 24,65%-os volt ebben az iparágban, szemben a 14%-os világtalaggal.

A tajvani folyamatos gazdasági növekedést világszerte mint a II. világháborút követő modern korszak csodáját tartják számon. Olcsó, jó minőségű, versenyképes termékeket állítanak elő. Évi 7%-os átlagos növekedési ütemet sikerült elérniük, szemben a 2-3%-os világtalaggal.

A tajvani KKV-k ma újabb kihívásokkal szembesülnek. Statisztikai adatok mutatják, hogy Tajvanon ma már nem olcsó a munkaerő. Az információs korban átalakul a társadalmi értékrend is. Az amerikai Országos (vagy Globális) Információs Infrastruktúra-fejlesztési Kezdeményezés új ipari forradalmat indított el. Az információtechnológia fejlődése olyan szintet ért el, amely megváltoztatja a munkakörülményeket és az életmódot is. Agresszívabb fellépésre volna szükség a technológiafejlesztési és -átadási beruházások érdekében. A KKV-k akkor fognak jobb teljesítményt nyújtani, ha megkapják a szükséges kormányzati támogatást, és a köz- és magánszektor együtt tud működni legalább a kutatás-fejlesztés egyeztetése, támogatása, az oktatás, a piaci tájékoztatás, valamint a nemzeti információs infrastruktúra-fejlesztési program területén.

/JYH-SHENG KE: How SMEs can make use of global information services, networks, IT: experiences from Taiwan. = FID News Bulletin, 45. köt. 2. sz. 1995. p. 46–49./

(Hegyközi Ilona)

Könyvtárügy Kínában

Bár az frott dokumentumok megőrzése, rendezése, feldolgozása háromezer éves múltra tekint vissza, a különböző gyűjtemények az ismeretek sajátos hálóját fonták az ország köré, és a papír feltalálása is a kínai nép büszkesége, a könyvtár fogalma – a bontakozó nyugati kapcsolatok hozadékaként – alig több mint száz esztendeje vert gyökeret a távol-keleti országban. 1949-ig mindössze 300 könyvtár volt Kínában: 55 közművelődési, 132 egyetemi és 17 tudományos. 1957-re a közművelődési könyvtárak száma 400-ra emelkedett.

Az 1970-es években a kínai társadalom hatalmas változásokon ment át. A „nyitott kapuk” reformpolitikája felszabadító és megtermékenyítő

hatással járt. A fejlődő gazdaság, tudomány és ipar tudásért és információért kiáltott. Ennek megfelelő fejlődés mutatkozott a könyvtárügyben is.

1980-ban létrehozták a Művelődési Minisztériumban egy, a könyvtárügy fejlesztéséért felelős irodát. Több kormányjelentés foglalkozott a könyvtárügy kívánatos fejlesztési irányával, amely kimondja például, hogy fejlesztésre van szükség a szükségletek és az anyagi lehetőségek függvényében; a könyvtári szolgáltatásokat tovább kell javítani; hálózatokat kell létrehozni a különböző könyvtártípusokból. Új törvényeket hoztak a könyvtári rendszer reformjáról, például a könyvtárosoknak a tudományos dolgozókéhoz hasonló